

שאלות תרגול - סייגים לאחריות הפלילית

1. דני גרם למשה חבלה חמורה והואשם לפי סעיף 329(א)(א) סיפא לחוק העונשין, הקובע כלהלן (בחלקו הרלוונטי):

329 (א). העושה אחת מאלה בכוונה להטיל באדם נכות או מום, או לגרום לו חבלה חמורה, או להתנגד למעצר או לעיכוב הדין, שלו או של זולתו, או למנוע מעצר או עיכוב כאמור, דינו מאסר עשרים שנים: (1) פוצע אדם או גורם לו חבלה חמורה, שלא כדין;

במשפטו טען דני כי בעת המעשה היה נתון ב-"מצב של שכרות", כהגדרתו בחוק, אשר נגרם על ידי דני, בהתנהגות נשלטת ומדעת. לצורך השאלה, הנח כי טענתו זה התקבלה.

מה הדין?

- א. מאחר והתקבלה טענתו של דני בנוגע למצב השכרות בו היה נתון, על בית המשפט לזכותו.
- ב. ככל שהוכח כי דני ביצע את יסודות העבירה בה הואשם, ניתן להרשיעו בה.
- ג. מאחר ולא ניתן לגבש יסוד נפשי במצב של שכרות, הרי שאם יוכח היסוד העובדתי שבעבירה ניתן יהיה להרשיע את דני.
- ד. לא ניתן להרשיע את דני בעבירה בה הואשם, אולם אין מניעה עקרונית להרשיעו העבירה שאינה דורשת יסוד נפשי של כוונה.

2. יותם ונועה יצאו בערב שבת לפאב השכונתי לחגוג שנה לתחילת הקשר הרומנטי ביניהם. הם שתו במהלך הערב כל אחד לא פחות מ-5 כוסות יין. עם יציאתם מהפאב היו יותם ונועה במצב של שכרות כהגדרתו בחוק, ובמצב זה ביצעו יחדיו שורה ארוכה של מעשים פליליים. שיר התובעת מתלבטת באילו מהעבירות שלהלן אפשר להטיל אחריות פלילית בנסיבות העניין על יותם ונועה, בהנחה שמעשיהם של השניים מקיימים את היסוד העובדתי של העבירות שלהלן במלואו:

- 1) הפרעה לפולחן לפי סעיף 171 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 ("המפריע במזיד אסיפת אנשים שנתאספו כדי לשם פולחן דתי, או תוקף במזיד אדם הממלא תפקיד באסיפה כאמור או את אחד מבאיה, ואין בידו להוכיח צידוק או הצדק כדין, דינו מאסר שלוש שנים").
- 2) מסירת ידיעה לאויב לפי סעיף 111 רישא לחוק העונשין ("מי שביודעין מסר ידיעה לאויב או בשבילו, דינו- מאסר עשר שנים").
- 3) פגיעה ברכוש לפי סעיף 108(א) רישא לחוק העונשין ("מי שגרם בזדון נזק לרכוש שהוא בשימוש כוח מזוין [...] דינו - מאסר שבע שנים").
- 4) הריגה לפי סעיף 298 לחוק העונשין ("הגורם במעשה או במחדל אסורים למותו של אדם, יאשם בהריגה, ודינו- מאסר עשרים שנים").

באילו עבירות אפשר להטיל אחריות פלילית על יותם ונועה?

- א. הפרעה לפולחן ומסירת ידיעה לאויב בלבד.
- ב. מסירת ידיעה לאויב והריגה בלבד.
- ג. הפרעה לפולחן, מסירת ידיעה לאויב, פגיעה ברכוש והריגה.
- ד. הפרעה לפולחן, פגיעה ברכוש והריגה בלבד.